

da se po možnosti ozira na primerno sestavljanje krmilnih snovij. Pri krmiljenju z nadomestnimi krmili, ki so zmešana s sladkorjevo goščo (melaso), torej s sušnimi krmili, se delajo napake, ker največ konjerejev krmila napačno rabi. Suho krmilo se naj kratko pred obrokom s slamo ali seno sečko pomeša in malo namoči. Ker se mora vsaka žival še le privaditi novemu krmilu, se sme pokladati krmilo v prvih 14 dneh le po največ od pol kilograma do 3 kilograma zmešano s slamo ali seno sečko in malo pomočeno. Prejemniki suhih krmil bodejo odslej dobavljali od tovarnih hiš navodila za pravilno uporabo krmil. Pripomniti pa da se naročajo nadomestna krmila izključno le pri Landesfüttermittelstelle, Gradec, Salzamtsgasse 3.

General Kačtalinski.

Pri zadnjem uporu v Petersburgu bil general Kačtalinski, katerega sliko

opisujemo, od nekega neznanega moža umorjen. Bil je 68 let star in dobro znan iz rusko-japonske vojne. Takrat je bil namreč poveljnik vzhodno-sibirske strelske brigade.

Razno.

Nova postava za varstvo najemnikov stanovanj (Mieterschutzgesetz) ima glasom v „W. Z.“ objavljeni ministerijalni odredbi m. dr. tudi v sledečih štajerskih občinah veljavo: Celje, Celje-okolica, Vransko, Braslovče, Vojnik, Lemberg, Žalec, Sv. Juri j. ž., Šmarje pri Jelšah, Trbovlje, Laško, kraj Hrastnik občine Dol, Konjice, Ljutomer, Zgornja Radgona, Radince, Veržej, Ptuj, Ormož, Krčevina, zdravilišče Rogaska Slatina, Središče, Brežice, Rogatec, Verstej, Radgona. — Določbe naredbe veljajo tudi za zvišanja obrestne mere na oddanih realitetah ležeče hipoteke, ki so bila določena po 27. januarju 1917; nadalje veljajo tudi za zvišanja najemščine, ki so se sklenila po 1. februarju 1917. Ta cesarska naredba stopila je takoj v veljavo.

Aretacija živinskega nakupovalca. Na predlog državnega pravdnštva v Gradcu sta se te dni v Feldbachu 46 letni lastnik pivovarne Emil David in 44 letni hišni posestnik ter trgovec s pivom, Johan Fauster, aretirala in deželni sodnji oddala. Vzrok zato so dale velike sleparije, ki jih je izvršil David kot nakupovalec živinske vnovčevalnice v škodo tega zavoda ter kmetov. Zadeva gre nazaj do poletja lanskega leta. Ko so prišli septembra meseca Davidovim sleparijam na sled, bil je takoj odpuščen kot nakupovalec živine. Poizvedbe v celem okraju so dognale zdaj velikost teh sleparij, tako, da se je zamoglo aretacijo naročiti. Fauster je bil pri Davidu kot pomočnik v gospodarstvu in slepariji uslužben. V gotovih krogih pa res smrdi, smrdi...

Utonil je kočar Ferdinand Orlčnik v Zavrhu pri Celju. Padel je raz nekega mosta v potok in utonil.

Babinci pri Ljutomeru. Piše se nam: Iz solzne doline so se nam preselili v večno veselje po kratki bolezni dne 28. aprila t. l. preljubi naš oče Ivan Kosi, čevljar, v starosti 53 let; podeljeni so jim bili sv. zakramenti za umirajoče. Bili so pravičnega značaja vsepovsod in dobri delavec vsakemu; moč je oslabela in Gospod jih je poklical k sebi. Vsem tistim, ki ste spremili mojega blagega očeta do hladnega groba, posebno pa gosp. organistu Zacherlu, izrekam prisrčno zahvalo; Bog Vam plačaj Vaš trud in pet, katero ste storili mojemu rajnemu očetu. Svidenje nad zvezdami! Večna luč naj jim sveti, naj v miru počivajo. Ostali domači ostanemo žalujoči kot vedno nepozabljivi do Vas v molitvi. Ferdinand, starejši sin, kot pek.

Šesto avstrijsko vojno posojilo je razpisano. Pošte in razni denarni zavodi bodo sprejemali prijave za 6. vojno posojilo v času od 10. maja do 8. junija 1917. Vojno posojilo se deli na dve vrsti: 1. davkaprosto 5½% državno posojilo in 2. davkoproste 5½% državne zakladnice. Za prvo vrsto vojnega posojila se bo moralo vplačati 100 K vrednosti 92 K 50 v, za državne zakladnice 94 K. Državno posojilo se bo izzrebalo in odplačalo v letih 1923 do 1957, posojilo na državne zakladnice pa se bo vrnilo dne 1. maja 1927. Slovenci in Slovenke, podpisujte vojno posojilo pri naših domačih denarnih zavodih!

Zadružništvo, klerikalci in politika. Notranji

boj v slovenski klerikalni stranki postaja vedno očitnejši in zanimivejši. Zdaj se prav hudo lasajo, gospodje klerikalni konkurenti iz Štajerske in Kranjske. Tako piše zadnja mariborska „Straža“ z debelimi črkami dobesedno:

„Zadružništvo in politika. Iz zadrugar-skih krogov dobimo: Pod napisom „Zadružništvo in politika“ je priobčil v sobotnem „Slovencu“ nekdo članek, ki je gotovo načelniku S. L. S. mnogo bližji nego resnici. Konstatiramo, da je načelnik S. L. S. v lastni osebi lansko leto intenzivno delal proti Z. Z. in G. Z. z razširjanjem novic in govoric, ki niso bile v korist složenemu delovanju pri imenovanih zavodih. Vsaka nasprotna trditev je laž. Konstatiramo, da si je načelnik S. L. S. med tem ustanovil Ilirsko banko in postal predsednik njenega upravnega sveta. Ko je bila Ilirska banka ustanovljena, je postala skrb bančnih krogov aktualna, da si za svojo banko zasigurajo bogat dotok iz kreditnih zavodov. Nadzorstvo Z. Z. je bilo po svoji večini pod vodstvom upravnega svetnika dr. Pegana za ta načrt. za to so zahtevali bančni krogi, da se voli dne 30. dec. 1916 staro nadzorstvo. Tudi načelnik S. L. S. je, kakor „Slovenec“ člankar priznava, posegel vmes, da se izvoli staro nadzorstvo, posegel torej vmes na korist Ilirske banke, pri kateri je bil predsednik upravnega sveta in delničar. Za razdor v vseslovenski zadružni organizaciji ni bilo stvarnega povoda, kajti tega tudi gospodje pri Z. C. ne bodo hoteli trditi, da bosta upravna svetnika I. b. dr. Lampe in dr. Pegan uveljavila nove zadružne ideje, ker v dosedanem svojem zadružnem delovanju — in to je lepša povelovica njihovih let — niti starih načel nista udeležila v splošno zadovoljnost. Tudi upravni svetnik I. b. Traven ni imel stvarnih razlogov za razdor, k večjemu da je bil oviran v svoji in svojega brata kupčijah. Da skrbi za zdravo zadružništvo, je imel dovolj časa, priložnosti in plače. Dejstvo je in ostane, da so krogi okoli Ilirske banke zanesli razdor v vseslovensko zadružno organizacijo, da bi dobili vsaj del organizacij za svojo banko. To se jim je posrečilo, za to hočejo sedaj mir. Kakor pravi sobotni „Slovenec“, je načelnik S. L. takrat obenem vodilna oseba Ilirske banke, zares vse pravočasno predvideval. Ker se člankar po dogodkih, katerih priča smo bili, frivolno sklicuje tudi na demokratično načelo, konstatiramo, da na občnem zboru manjšina ni hotela več priznati večinskega principa, ampak zahtevala, da se njej ukloni večina. Tudi to je malo demokratično, da člankar deli kranjske zadruge v bolj in manj ugledne. — Z zadružnim bojem se štajersko politično vodstvo dosedaj ni bavilo in dalo nobene izjave, za to služi podukovanje sobotnega člankarja le, da se v javnosti kali čistost resnice. Ali pa res ne bo potrebno zavzeti stališča, ker se je razbila od kranjskih bančnih krogov v lastne interese vseslovenska zadružna organizacija, o tem odločevati ni naša stvar“.

Ali ni zanimivo? Klerikalci v Mariboru justificirajo naravnost itak hudo umazanega načelnika vseslovenske klerikalne stranke in deželnega glavarja kranjskega dr. Ivana Šušteršiča. Prav zanimivo! Dr. Šušteršič je danes od vseh poštenih ljudi pravilno ocenjen. Seveda pa s tem ni rečeno, da so tisti tudi klerikalni gospodje v Mariboru, ki ga zdaj strupeno napadajo, le za en las boljše. Mi nočemo izvršiti kakšno razžaljenje časti kaplana in poslanca dr. Antona Korosec; ali koliko se razlikuje ta gospod od dr. Šušteršiča? Konkurenta sta v političnem „kšeftu“, to je vse in ker imata oba precej dobri želodec, sta drug drugemu napoti... Pa še nekaj naj še danes opomnimo: nam je seveda le prijetno, ako se kranjski klerikalci in štajerski klerikalci osebno psujejo in si lumparije na tonzurirane glave mečejo; ali kaj bi bili gospodje rekli, ko bi

— mi proti njim take izraze in taka mnenja objavili? Sedeli bi zopet na visokem konju krščanske morale in salonskega tona; in sodili ter krizali bi nas oobenem... Dolga leta že kritikujemo oobenemu koristolovstvu služeča klerikalno-slovenska združna organizacija. Prorokovali smo ji že pred več kot desetimi leti isto usodo, kakor jo je imela zločinska organizacija klerikalnih „konzumov“. Takrat se nas je proklinjalo in kmetsko ljudstvo se je proti nam hujskalo. Zdaj rabijo konkurenti v Mariboru iste argumente, kakor smo jih takrat mi rabili, da svoje kranjske konkurente Šušteršičevega tabra pobijejo... Naj gre ta boj naprej! V ljudsko prid je gotovo! Kajti ljudstvo bo menda vendar enkrat oči odprlo in razumelo, da je klerikalna organizacija politične, moralne ali gospodarske vrste le humberg, le sredstvo za osebne cilje pozrešnih politikatrov.

Smrt bivšega bosenskega vstaškega vodje. Pred par dnevi je umrl na Dunaju v visoki starosti bivši vstavski vodja v Bosni Petar Uzela c. Rodom je iz Črne gore in se je udeležil vstaje v Bosni, pozneje pa se je sprijaznil z okupacijo. Uzela c ni bil samo vodja vstave, ampak je delal tudi v evropskem časopisju propagando za vstaške cilje, bil je tudi spreten žurnalist. Po okupaciji se je nastanil v Bosni, od tam pa je moral kmalu proč, šel je na Dunaj in potem v Carigrad, kjer je skromno živel kot žurnalist. Svoj čas so ga hudo napadali in dolžili veleizdaje. Pred izbruhom vojne je bil dobil dovoljenje, da sme zopet v Bosno, ali vojna mu je to preprečila in sedaj je izdihnil na Dunaju po dolgih burnih dneih.

Morilka žensk. V ponedeljek se je začela na Dunaju sodna razprava proti 23 let stari natakarkjevi ženi Leopoldini Kasperek, ki je obdolžena cele vrste zločinov, tako roparskega umora, poizga, ropa, obrekovanja, tatvine in goljufije. Zadavila je staro, na pol slepo in bolno postrežnico Marijo Wurisch, jo okradla in potem vžgala obleko umorjenke, da bi se mislilo, da se je zgodila nesreča. V preiskavi je obtoženka priznala, da se je vtihotapila v stanovanja različnih starih žensk ter tem ženskam vrgla vrv okrog vratu ter jo nategnila, da so se onesvestile, potem pa pokradla, kar je dobila. Še v jetniški bolnici je obtoženka poskusila zapeljati neko drugo areto-vanko, da bi skupno napadli usmiljenko in ji zamašili usta ter potem pobegnili.

Olje in beljakovina iz žita. Iz Berlina poročajo: Zopet se je posrečilo tehniki, dobiti iz žita kal, ki je v svoji sestavi podobna kurjemu jajcu. Vsi veliki nemški mlinci so že vpe-ljali razkalitev žita. Z dovoljenjem vojnega prehranjevalnega urada se izdeluje iz kali v petih tovarnah olje in beljakovina, ter se dobivajo poleg namiznega olja tudi surovine za margarino. Beljakovinasta moka, ki se dobi ob enem, ima tri in polkratno redilno vrednost mesa, 20 g ima toliko redilne snovi, kakor kurje jajce. Letošnje pšenice in rž bodo v Nemčiji po večini tako izkoristili, ječmen in oves pa deloma. S tem pa se ne zmanjša množina pridobljene moka ter se moka celo izboljša, ker izgine maščoba, ki povzroča pri moki lahko grenkobo in žaltovost. Iz enega vagona koruze se dobi surovin za pet stotov margarine.

Posebno tiskovno organizacijo so ustanovili v Ljubljani pristaži dra. Kreka. Oblika je združna, ime ji je „Nova založba“, namen: „z zalaganjem listov, revij in brošur vzbuditi in širiti stvarno kritiko nezdravih razmer in s pozitivnim delom pomagati, da se uspešno rešijo velike potrebe slovenskega naroda na jugu. „Straža“ pripominja k ustanovitvi „Nove založbe“: „Naj pridejo stvari na dan, da pridemo do jasnosti, ki je edini prvi korak do zdravljenja. Vsako odlašanje bi bilo narodu in njegovi bodočnosti škodljivo. Res je čas za temeljito razpravo!“ — Sakrabort, — zdaj pa klerikalcem že huda pređe in kmalu bodo povedali vse svoje tajnosti!

O potvarjanju živil. Visokoškolski profesor Roman Založiecki je nedavno predaval na Dunaju o tehniki odpadkov in nadomestil v

vojni obrtnosti. Pri tem predavanju je govoril tudi o tehniki potvarjanja živil sledeče: Vojna je vzbudila poleg drugih stvari tudi najnižje instinkte. Privabila je ne le hijene na bojnem polju, marveč tudi najostudnejše hijene v zaledju iz njihovih skrivališč. Z najpotrebnejšimi stvarmi ljudstva se uganja najnesramnejše oduštvu; spekulacije na blagovnem trgu, ki presegajo vse meje, izkoriščanje prebivalstva z ozirom na vrednost, kakovost in množino, hvaljenje in ponujanje malovrednih ali celo nerabnih nadomestil, z eno besedo organiziran sistem izkoriščanja konsumentov otežuje že itak težko življenje v zadnjih letih, kar silno otežkočuje vzdržanje do konca. S polja nadomestnih predmetov je navedel le nekatere slučaje takih iznajdb. Človek ne ve, ali bi bolj občudoval nesramnost izdelovalcev, ali pa neumnost konsumentov. Tu hočemo navesti le nekatere teh cvetk, katero izbornost je preizkusil že marsikdo sam. Umetna marmelada iz poslajene želatine, eseno smrdljivega fuza, in anilin barv; kakava in čokolada, iz praženih kakavinih lupinj, divjega kostanja, fižola in umetne vanilije; kavino nadomestilo iz koruznih storžev in iz pesinih ostružkov, nič vredne, pobarvane drože kot moka; soda z jelenorožno soljo rumeno barvo kot nadomestilo jajc; milo zmešano z ilovco; podplati iz poklejenega in prešanega papirja; zmes moka, škroba, gipsa in krede kot kondenzirano mleko itd. Použivalci so v veliki stiski, kar jih opravičuje; na noben način pa ni odpustljivo za izdelovalce in prodajalce teh nesnagarij. Zaledje, ki že itak dosti trpi vsled vojne, ima pravico zahtevati, da se ga varuje pred tako nesramnim izkoriščanjem. Ljudstvo ima pravico zahtevati, da se ga oprosti takih občemu blagru škodljivih sleparjev.

Umril je v Mariboru lastnik tiskarne in izdajatelj „Marburger Zeitung“, g. Leopold Kralik. Pridobil si je v dolgem javnem delovanju velike zasluge. Naj počiva v miru!

Spomlad je prišla, pač malo pozneje kakor druga leta, ali prišla je! Veselje je pogledati travnike in njive in polja. Največje veselje pa nam dela letos sadje, ki je svoje cvetje prav lepo nastavilo, ki se krasno razvija in obeta bogato žetev. Bog daj, da bi vreme itak težko prizadetemu ljudstvu celo upanje ne pokvarilo.

Draginja je gotovo bolezen, ki jo povzroča grozovita ta vojna. Priznavamo radevoljno da je tukaj stan od stana odvisen, da podi drug drugemu cene kvšku. Ali tisti, ki imajo jedila, živila, življenske potrebščine, naj bi vendar imeli usmiljenje s tistimi, ki nimajo ničesar in ki morajo nedolžno deco stradati pustiti. Cene nekaterih pridelkov na Spodnjem Štajerskem so danes res že previsoke. Ljudstvo mora vendar živeti! Prosimo torej v imenu trpečega ljudstva vse prizadete, da naj imajo z revnimi usmiljenje!

Prepovedan sokolski list. Časnik „Sokolice“, glasilo za sokolsko izvežbanje žensk, bil je z odločbo c. k. policijskega ravnateljstva v Pragi vstavljen. Vzrok je „popolnoma nedopustni način pisarjenja“, ki se je vkljub posvarilu od 15. januarja 1916 nadaljeval.

Župan v Trientu pod obtožbo veleizdaje. Uradno se poroča: Deželna sodnija v Innsbrucku je na predlog državnega pravdnštva sklenila, da v kazenskem postopanju zoper Viktorja Zippel, 1860 v Trientu rojenega, zaradi zločina veleizdaje zaplembo njegovega premeženja odredi. — Zippel bil je začasa vojne napovedbe Italije župan v Trientu.

Proti oduhuom z živili. Glasom poročila c. k. brzojavnega in korespondenčnega urada govoril je šef vojnega urada na Nemškem, general Groener, sledeče o jstre besede zoper oduhuom z živili: „Moj ceterum censeo je bil vedno: Predno se nekatere teh sramotnih zločincev (Schandbuben) ne bode na Potsdamskem trgu obesilo, ne bode bolje“. — Po našem mnenju veljajo te o jstre besede nemškega generala tudi za nas in za naše kraje. Kajti v Avstriji so navjajci cen najnevarnejši notranji sovražnik!

Loterijske številke.
 Gradec, 9. maja 1917: 44, 81, 71, 59, 332/1917
 Trst, 2. maja 1917: 12, 11, 3, 27, 332/1917

Kuhinjska in svinjska **Eno kol**
dekla ²¹² in **ena mašina za štiti**
 se sprejmeta takoj **ena mašina za štiti**
 pri gospej **Hermine** na prodaj pri **M**
Toth po domače **Soms,** **Damiš, Artiče** pri
 Brezno ob Dravi, okraj **zicah.**
 Mahrenberg.

Prodaja hiše
 V Slovenski Bistrici se proda lepa mašina s kmetijskim posestvom in vrtom. Primerna za zidarskega ali tesarskega mojstra. Primerne pa tudi druge kupce. Poizvedbe pri **okrajni šparkarji v Slov. Bistrici.** Naznanila takoj, Poceni!

Ledični fan
 27 let star, vojaščine prost, 2000 K prosteženja, želim se ženiti na posestvo; vendar ni izključena. — Več pove upravnika tega lista.

Nagrado ali darilo
 dobi vsak, kdorkoli si želi dati svojo prijateljstvo, znanec v povečanje naprave broško ali obesek za verižico. Zahtevajte ce proti 45 vin., ki nam jih pošljete v znanje **Otrin Josef, Jud Seegraben bei Leoben.**

Gumi-sesalce, „cuceji“
 in sesalne garniture Topal, razpošilja največ od 1 tucata naprej sortirane K 12-60 Kor Lorber J., Unterdrauburg. — Trgovci poseponudbe.

Inzerati
 „Štajercu“
 imajo vsled velike razširjenosti najboljši uspeh. Sprejemajo se:
 v **Ptuju** pri upravi lista;
 v **Celju** pri gosp. Fritz Rasch;
 v **Mariboru** pri g. Rud. Gaisser.

Najboljši uspeh!

Štajercu posreduje nakupe in prodaje posestev, hiš, blaga, posreduje službe vsake vrste itd. Inzerati v „Štajercu“ se sprejemajo v slovenskem, nemškem ali obeh jezikih.